

vidtstrakte og, som Erfaringen jo har viist, omtvistede Anordningsmyndighed. Og det paa- staaer jeg, at i saa Henseende kan Forfjellen mellem Monrad og den Kirkeminister, som skulde benytte en saadan Myndighed, være saa stor, at det virkelig ikke er forunderligt, at den Modstand, som allerede fandt Sted ligeoverfor Monrad, — og det iblandt Andet fra et æret kongevalgt Medlem, som i Principet optraadte meget stærkt imod Monrad, der overhovedet havde et eget Talent til at ægge ham til at deeltage i Discusstionen; jeg vilde ønske, han kunde gjøre det ogsaa idag — at denne Modstand nu naturligt maa blive større, og navnlig blive større efter Alt, hvad vi have hørt i disse Dage. Lad mig blot fremhæve een Forfjæl i Udtalelserne af den nuværende Undervisningsminister og i Udtalelserne af Monrad, da vi her ere inde paa et Omraade, som er af en anden Natur end det Sevnbyrdighedsomraade, som jeg før omtalte. Den Udtalelse, som jeg vil fremdrage, falder ind under en Bedømmelse, anlagt efter en Maalestok, der maa passe paa Enhver, der staaer i den ærede Ministers Stilling; der er ikke her Spørgsmaal om, hvad jo Ingen af os kan, at lægge en Men til sin Bæst. Der var blandt de Uttringer, som jeg hørte af den ærede Minister, en Uttring, som faldt mig meget stærkt for Brystet, og det var den, at, efterat der var talt om Studenterne, om de daarlige Studenter — thi det maage vi vel huffe paa, at vi ved disse almindelige Betragtninger let komme til at blande de daarlige og de flinke Studenter sammen, — saa sagde den ærede Minister uden al Obergang; „Alt det rette Forhold heller ikke kan komme istand mellem Disciple og Lærere ved den nuværende Indretning, synes at være givet. Det rette Forhold skulde være et Fortroligheds- og et Hengivenheds Forhold.“ — For trøilighedsforhold er maaffee et vel stærkt Udtryk; „Tillidsforhold“ maatte man vel sige, men det skal jeg ikke dvæle ved — „men dette kan vanskeligt udvikle sig, naar de Studerende ikke kunne løsrive sig fra den Forestilling, at de Mænd, som ere deres Lærere, engang skulle sidde ved det grønne Bord og holde Dom over dem.“ Hvad er det for en Tankegang, mine Herrer, som

her aabenbarer sig? En Student skulde ikke skulde kunne staae i det rette Tillids- og Hengivenhedsforhold til en Universitetslærer, fordi denne Mand engang skal sidde ved det grønne Bord og holde Dom over ham! Er det en frimodig Students Tankegang? Det er efter min fulde Overbeviisning en Frygtens Mand, som inget fribaaren Student vil vedkjende sig. Nei, saa talte Monrad anderledes. Monrad sagde: „Dette siger jeg imidlertid ikke“ — det er om Examencommissionsforslaget, der var Tale. — „fordi jeg skulde formene, at man ikke skulde kunne studere med fuld videnskabelig Frihed ved Kjøbenhavns Universitet; det er tværtimod Noget, jeg af egen Erfaring veed, at man kan gjøre et alvorligt og grundigt Studium og komme igjennem, selv om det ikke note slutter sig til bestemte Forelesninger, holdte af Professorerne; enhver fri, redelig og ærlig videnskabelig Drostelse vil finde Paaaffjømmelse hos Universitetets Lærere. Det er jeg fuldkommen overbevist om“. Saaledes talte Monrad, og han kunde viselig her tale af egen Erfaring. Det er, siger jeg, aldeles i sin Orden, at, hvor der er Spørgsmaal om Thingets Stilling ligeoverfor en saadan Anordningsmagts Benyttelse, der kan man ikke uden Videre sige i 1869: I 1862 stemte Thinget saaledes, altsaa kan Thinget ikke uden Inconsequents stemme anderledes nu. So, mine Herrer, det vilde være i fuldkommen Consequents at sige Nei nu, selv om man tidligere havde sagt Ja, dersom man var af den Formening, at Forholdene vare væsentlig forskjelligt, dersom man var af den Formening, at de almindelige moralske-politiske Betingelser for en saadan Anordningsmyndigheds Benyttelse paa et saa omtvistet Omraade ikke nu vare tilstede i samme Grad som tidligere, dersom man meente, at Tidene væsentlig havde forandret sig, at der ikke nu var de personlige Garantier tilstede med Hensyn til en saadan Anordningsmyndigheds Benyttelse, som i 1862. Man vil maaffee sige, at det blev ogsaa vedtaget i 1868. (Stemmer: Ja). Ja, ærede Medlemmer see, at jeg gaar aldeles ikke afveien derfor; jeg fremhæver det selv endnu skarper, end det, saavidt jeg mindes, tidligere er gjort. Jeg vil dertil ligefrem svare, at det